

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

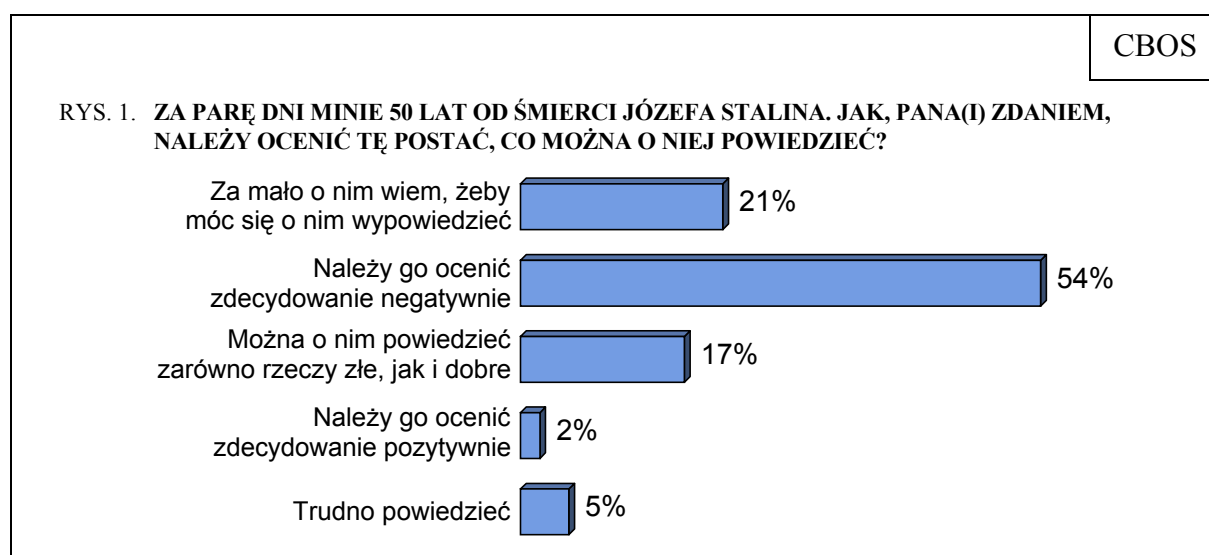
BS/45/2003

JAK OCENIAĆ STALINA?

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2003

Sześćdziesięciolatkowie są obecnie najmłodszą generacją mającą jakieś własne wspomnienia z czasów nazywanych nieraz „stalinowskimi”. Wiedzę o złowrogiej postaci Józefa Stalina olbrzymia większość Polaków czerpie od osób starszych lub ze szkoły, mediów, literatury. Do jakich ocen prowadzi ta wiedza?¹

Od oceny Józefa Stalina powstrzymuje się, tłumacząc to zbyt małą wiedzą, ponad jedna trzecia najmłodszych badanych - od 18 do 24 roku życia (36%) i co czwarty respondent w wieku od 25 do 44 lat (25%). Natomiast pozytywne opinie o tej postaci oraz pogląd, że można o niej powiedzieć zarówno rzeczy złe, jak i dobre, wyraża jedna piąta najmłodszych ankietowanych (3%+17%) i jedna piąta najstarszych (2%+17%).

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (154) przeprowadzono w dniach 1-4 marca 2003 roku na liczącej 975 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Gdy jednak weźmiemy pod uwagę tylko oceny tych, którzy potrafili wypowiedzieć się w tej sprawie, rozkład odpowiedzi przedstawia się następująco:

Tabela 1

Wiek	Oceny negatywne	Stosunek ambiwalentny	Oceny pozytywne
	w procentach		
18 - 24 lata	66	29	5
25 - 34	71	28	1
35 - 44	81	17	2
45 - 54	69	28	3
55 - 64	76	21	3
65 lat i więcej	76	22	2
Ogół badanych	73	24	3

Okazuje się, że wśród ludzi młodych najmniej jest takich, którzy mają o tej postaci jednoznacznie negatywną opinię.

Dużą rolę w ocenie Stalina odgrywają poglądy polityczne. Co czwarty badany identyfikujący się z lewicą (26%) uważa, że można mówić o nim zarówno źle, jak i dobrze, dalsze 4% - ocenia go pozytywnie. Wśród osób deklarujących poglądy prawicowe 8% ma ambiwalentny stosunek do tej postaci, a 2% jest zdania, że należy ją ocenić pozytywnie.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Za parę dni minie 50 lat od śmierci Józefa Stalina. Jak, Pana(i) zdaniem, należy ocenić tę postać, co można o niej powiedzieć? 1 - Za mało o nim wiem, żeby móc się o nim wypowiedzieć; 2 - Należy go ocenić zdecydowanie negatywnie; 3 - Można o nim powiedzieć zarówno rzeczy złe, jak i dobre; 4 - Należy go ocenić zdecydowanie pozytywnie

					(%)	
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	54	17	2	5	973
Płeć						
Mełczyźni	15	59	19	3	4	464
Kobiety	28	49	16	1	6	509
Wiek						
18-24 lat	36	39	17	3	5	151
25-34	25	51	20	1	3	175
35-44	25	58	12	1	4	198
45-54	17	54	22	3	5	182
55-64	15	61	17	2	5	98
65 lat i więcej	10	61	17	2	10	169
Miejsce zamieszkania						
Wies	28	43	19	2	8	356
Miaŝto do 20 tys.	13	59	20	1	7	339
20-100 tys.	21	59	15	2	3	182
101-500 tys.	22	59	15	2	3	189
501 tys. i więcej mieszk.	11	68	18	1	2	106
Wykształcenie						
Podstawowe	22	45	20	3	10	263
Zasadnicze zawodowe	27	45	20	2	6	252
Średnie	21	60	14	2	3	337
Wyższe	11	74	15	0	1	120
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	5	81	10	2	2	66
Prac.umysł.niż.szczebla	27	53	16	2	1	81
Pracownicy fiz.-umysł.	29	52	17	0	1	77
Robotnicy wykwalifikowani	31	41	25	0	4	71
Robotnicy niewykwalifik.	32	52	15	0	2	31
Rolnicy	39	38	21	0	2	47
Pracujący na własny rach.	12	74	11	3	0	36
Bierni zawodowo						
Rencjiści	20	46	23	4	8	96
Emeryci	10	61	17	2	8	181
Uczniowie i studenci	25	50	16	2	5	89
Bezrobotni	21	50	18	0	9	161
Gospodynie domowe i inni	37	50	9	0	4	35
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	18	61	19	0	1	151
społce właścicieli	34	43	18	2	3	71
prywatnych i państwa	23	62	12	2	1	153
sekt. pryw. poza rolnict.	39	35	23	0	3	52
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	23	40	29	3	6	124
300-399	29	53	7	3	8	73
400-599	25	48	21	3	4	154
600-800	15	58	22	1	3	149
Powyżej 800 zł	10	75	12	2	1	143
Ocena własnych war. mater.						
Złe	22	52	16	2	7	328
Średnie	21	52	20	2	5	412
Dobre	21	59	15	2	3	233
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	13	68	15	0	4	41
Raz w tygodniu	24	51	17	0	6	478
1-2 razy w miesiacu	25	49	20	1	4	154
Kilka razy w roku	19	59	16	1	5	193
W ogóle nie uczestniczy	13	60	22	1	5	105
Poglądy polityczne						
Lewica	14	53	26	4	3	216
Centrum	27	49	20	1	3	276
Prawica	13	75	8	2	2	244
Trudno powiedzieć	30	38	16	2	13	234